

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, 16. aprila 1932.

Štev. 44.

Za gospodarski svet

Gospodarski ljudje so v obče potrpežljivi. Ne razburjajo se za vsako malenkost in težko jih je spraviti iz ravnotežja. V zadnjem času pa se z nepojmljivo brzino vrše dogodki, ki so tudi te mirne ljudi spravili iz ravnotežja. Dan na dan dobivamo dopise in pritožbe, ki kažejo, s kakimi težavami se bori naša podeželska trgovina. Na eni strani posegajo razni konzumi neupravičeno v delokrog legitimne trgovine, ker se premalo drže svojih pravil, ki jim nalagajo poslovanje samo s člani. Na drugi strani je naložil kmetijski moratorij trgovcem težave, za katere še ne vedo, kako jih bodo odpravili. Da ne bo šlo lahko, je jasno, ker imajo tudi trgovci in obrtniki svoje obveznosti, katerih ne bodo mogli izpolniti, če ne bodo smeli terjati kmeta, naj plača vsaj, če ima za to potrebna sredstva. Poleg tega pa razsodnejši del naših kmetov sam uvideva, da jim bo moratorij že s tem, da jim ravno sedaj v času najhujše potrebe zmanjšuje kreditno sposobnost, skoro več škodil nego koristil.

Težke neprilike povzročajo trgovini tudi vprašanje deviz, ki so potrebne za nabavo blaga, kakršnega v tuzemstvu ni mogoče dobiti. Uvoz najpotrebnejših stvari v trgovini je skoraj do cela prenehal, ker so le redki oni inozemski dobavitelji, ki bi bili sporazumni s tem, da se blago plača na časovno vezan račun. Še težje skrbi pa ima z nabavo sirovin in pomožnih sredstev naša industrija, ki se istotako pritožuje, da so pogoji za nadaljnje obratovanje vedno težji.

Splošno pa je presenetil protidraginjski zakon, ki se je v zadnjem času obnovil. Naša trgovina se ne boji odredb tega zakona, ker ne prekoračuje njegovih mej. To ji naravnost onemogočajo konkurenčne prilike, ki so pri nas tako ostre, da je praktično nemogoče pregrešiti se po tem zakonu. Bolj se straše naši trgovci tega, da utegne dati protidraginjski zakon povod za postopanje proti njim v zgolj formalnih zadevah, ako ni n. pr. na vseh predmetih označena cena itd.

Vprašanja, ki se razvijajo pred nami, so eminentno gospodarskega značaja in posegajo globoko v interese celokupnega gospodarstva. O njih se je odločevalo skoraj da preko noči, ne da bi imele gospodarske korporacije priliko, da se z njimi izčrpno bavijo in zavzamejo napram njim svoje stališče.

Pribaviti so si morale drugim potem osnove, da so mogle zavzeti napram vprašanjem, ki v tako izdatni meri posegajo v interese gospodarstva, stališče in staviti izpreminjvalne predloge, ki naj bi ublažili položaj, kakršnega bi ustvarili nameravani načrti.

Sodelovanje gospodarskih korporacij pri zakonodaji pa bo izdatno olajšano, čim prične poslovati gospodarski svet, kojega člani bodo imenovani, v kolikor gre za trgovino, industrijo, obrt itd. v prvi vrsti iz krogov stanovskih organizacij, zato je pa nujna potreba, da se čimprej svet vpostavi, kajti ravno v sedanjih časih resne gospodarske depresije najbolj pogrešamo posredovanja, kakršna naj bi vršil v gospodarski zakonodaji gospodarski svet.

Še o zakonu za pobijanje draginje

Načrt zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin je vzbudil med našim trgovskim svetom upravičeno nevoljo in izzval proteste vseh naših stanovskih organizacij. Neglede na to je skupščina zakonski načrt, kakor pišejo dnevnik, z neznatnimi spremembami sprejela in bo sedaj od senata odvisno, ali se bo pri končni redakciji načrta upoštevalo naše upravičene ugovore.

Naša Zbornica za TOI je v daljši spomenici opozorila ministrstvo trgovine in industrije, pa tudi vse merodajne faktorje na težke posledice, katere pretijo naši trgovini, obrti in industriji, ako se zakon načrt novega zakona. Čim se je poznalo, da je skupščina načrt sprejela, je Zbornica brzojavno intervenirala pri vseh gg. senatorjih Dravske banovine, da se, ako ni mogoče preprečiti uzakonitev celega načrta, vsaj omilijo najhujše ostrine.

Praktično izvajanje sedaj veljavnega zakona je pokazalo, da ni imel zakon prav nikakega učinka niti na znižanje cen, niti na aprivizacijo trgov. Celo takrat ko so bili mogoče potrebni protidraginjski zakoni radi verižnikov, ki so kupičili blago in ga odtegovali trgovom, niso rodili taki zakoni pozitivnih uspehov. Danes pa, ko imamo vsega blaga v izobilju na razpolago, je izven vsakega dvoma, da bo ostal protidraginjski zakon, tudi če je še tako dobro mišljen, popolnoma brez uspeha. Razburjal bo po nepotrebnem javnost proti gospodarskemu svetu, dajal povode za preganjanja in šikane, koristil pa ne bo prav gotovo nikomur.

Načrt novega zakona ne prinaša prav nikakih novih misli in nobenih določil, od katerih bi bilo pričakovati kak pozitiven rezultat, razen, da se sedaj že veljavna določila poostrijo tako, da bo imel zakon za posamezne podjetnike uprav usodne posledice. Vsa težava sedanje gospodarske krize obstoja baš v tem, ker imajo kmetijski pridelki tako nizko ceno, da ne more kmetovalec z izkupičkom kriti niti svojo režijo. Ali je padeč cen kmetijskim pridelkom povzročil mogoče kak protidraginjski zakon?

Konkurenca med trgovci je danes tako ostra, da sama do skrajnosti odmerja služek. Vsled splošnega obubožanja in padca kupne moči najširših konsumentskih krogov, je danes obrtništvo brez vsakih naročil, a industrija, ki ima nakopičene zaloge že izdelanega blaga, ustavlja postopoma obratovanje. Stalno naraščanje brezposelnega delavstva v državi ilustrira jasno naš gospodarski položaj, pa je zato uprav nepojmljivo, da se hoče najti izhod iz tega težkega položaja z ukrepi, ki so se v vseh državah, pa tudi pri nas v polni meri izkazali za brezuspešne.

V svoji spomenici ugotavlja Zbornica TOI, po kritiki nekaterih določil načrta, da pomenijo ta določila izjemno stanje in najtežje zapostavljanje celega gospodarskega staleža in prosil, da se vzakonitev takih skrajno nevarnih določil prepreči.

Današnji listi poročajo, da je senatni odbor, ki proučuje ta zakonski predlog, imel v petek dopoldne daljšo sejo, na kateri je obširno razpravljal o naših pritožbah proti načrtu. Navzoč je bil tudi minister socialne politike g. Ivan Pucelj. V odboru je prevladalo mnenje, da so nekatere določbe zakona res take, da bi mogle namesto zaželenih roditi slabe posledice. Zaradi tega je odbor naposled sklenil obvestiti predsedništvo senata, da svojega poročila v stavljenem roku ne more predložiti, ker hoče zakon podrobno in vsestransko proučiti in ker bo najbrže predlagal nekatere konkretne in bistvene izpremembe. Zato je verjetno, da ta zakon pred velikonočnimi počitnicami (pravoslavni prazniki se začnejo v sredo 20. t. m.) v senatu in narodni skupščini še ne bo prišel v razpravo.

Naj v naslednjem objavimo dopis, ki smo ga glede tega prejeli od trgovca iz C.: Gotovo je potrebno in dobro, da se štiti

državljan pred izkoriščanjem drugega so-državljanca, vendar pa se ni svoječasnno, ko se je zakon za pobijanje draginje strogo izvajal, doseglo koristi, ki so se pričakovale. V pre mnogih slučajih so bili kaznovani čisto nedolžni in pošteni ljudje, dobri občani in državljani, in to ne morda radi izkoriščanja bližnjega ampak, radi nesreče, ker so prezrli označiti kak predmet s ceno, ali pa, ker niso mogli dokazati faktičnih režijskih stroškov in se je smatralo, da so prekoračili dovoljeni odstotek dobička. Večinoma je šlo za malenkosti, in vendar so bile kazni občutne. Marsikateri, ugleden in pošten človek in trgovec je bil radi takega kaznovanja žigosan kot navijalec cen, kar gotovo nikomur ni bilo v ponos in prid. Če je bil tak zakon v povojnem času mogoče upravičen, danes prav gotovo ni, ker so se razmere tako spremenile, da čisto gotovo lahko izhajamo brez njega. Konkurenca, ki je gotovo najboljši regulator cen, je prevelika, da bi se mogli delati čezmerni dobički. Kako se danes trgovstvo, obrtništvo in industrijska podjetja dostikrat nesmiselno pobijajo in trgajo za odjemalce nam lahko pričajo številne poravnave in konturni, ki navdajajo vsakega poštenega in reelnega trgovca z grozo.

V novem zakonu o pobijanju draginje so predvidene naravnost drakonične zaporne in denarne kazni in vendar bi, ako bi se trgovci pri prodaji najpotrebnejših konzumnih predmetov držali dovoljenega čistega dobička do 25%, na mah vsi ti predmeti morali znatno podražiti, kajti danes se pri prodaji moke, sladkorja itd. niti polovico dovoljenega dobička niti bruto ne zaslužijo, ampak se ti predmeti, ki igrajo v prometu največjo vlogo, prodajajo tako, da se procentualno niti stroški ne krijejo. Samo-osebje je umevno, da mora zaslužiti trgovec, ako hoče uspevati, — in do tega ima vendar tudi pravico —, pri predmetih, katerih konzum je manjši in tudi vrednost sama po sebi mala, stroški pa razmeroma malemu znesku večji, nekaj več.

(So predmeti, ki se prodajajo po 1 Din ali par dinarjev in na te predmete dovoljuje tovarne grosisti stopnjevaje razne popuste, zato pa morajo grosisti kupiti velike množine, katerih manjši trgovec ne more kupiti, ker nima za nje porabe, dostikrat pa tudi ne sredstev. Take zaloge bi se tudi dostikrat vsled daljšega ležanja pokvarile in bi se vsled izgube na obrestih podražile. Ako je grosist obenem detaljist, mora take malenkosti prodajati po enakih cenah, kakor jih more prodajati detaljist, in tako bi lahko nastale malenkostne difference).

Nekateri trgovci delajo z dragim kreditom, bodisi da imajo pri svojih odjemalcih velike terjatve, ali da je obseg njih trgovin tak, da si morajo poleg svojega premoženja oskrbeti še denarni kredit za vzdrževanje obrata; morda imajo tudi zaradi krajevnih razmer ali same stroke po sebi dražje plačano osebje in da so njih režije višje, kot režije konkurenta. Lahko nastanejo v režiji prav znatne difference. In ali je trgovec siguran, da se bo pri event. obtožbi vsemu temu verjelo in da se bo pri razsodbi to upoštevalo? So to jako težke reči. In če se postavijo komisije, ki naj določajo po mestih in krajih cene, bo li v vsaki vasi in vsakem kraju za to prevdarnih, pametno razsodnih oseb, ki bodo res imele za tako določevanje primerno znanje in vesti ter objektivnosti? V spominu mi je slučaj, ko je nekemu trgovcu v malem kraju določal ceno za petrolej obrtnik, ki si nikakor ni dal dokazati, da bi bila predpisana cena naravnost v škodo trgovca. Dotični trgovec je poštenjak od glave do pete in je med vojno in deloma še po vojni, držel se predpisov in ne oziraje se na padeč denarne vrednosti, prodajal blago tako dolgo, dokler je še kaj imel po starih cenah. Pred vojno je imel dobro založeno trgovino z manufakturnim in drugim blagom, dočim ima danes komaj desetino predvojnega za-

Preosnovanje gremijev po novem zakonu o obrtih

V zmislu § 442. obrtnega zakona postanejo obstoječa prisilna združenja (gremiji), osnovana po predpisih prejšnjega obrtnega reda, združenja v zmislu novega zakona o obrtih in so zavezana, prilagoditi svoja pravila po odredbah tega zakona v šestih mesecih od dne, ko stopi zakon v veljavo. Če tega ne store v določenem roku, mora zbornica sama izvršiti potrebne izpremembe v njih pravih in pravila odobriti. Obrazec za pravila pred-

piše v zmislu § 364. obrt. zakona minister za trgovino in industrijo s pravilnikom. Kakor čujemo je načrt obrazca pravil pri ministrstvu že izdelan in bo kmalu izšel tozadevni pravilnik, tako da bodo imeli naši gremiji še časa dovolj, da v določenem roku skličejo občne zbere in preuredijo svoja pravila, da bodo odgovarjala določbam novega pravilnika. Nova pravila, ki jih usvoji občni zbor, se bodo morala predložiti zbornici v potrditev.

OPOZORILO MLINARJEM

Pavšalno takso za mesec april morajo po čl. 10. pravilnika za izvršitev zakona o prometu s pšenico plačati najdalj do 16. aprila brez posebnega opomina delegata ministra za trgovino in industrijo:

1. vsi mlini, ki so se prijavili, in scer na podlagi prijaviene kapacitete, odnosno po odgovarjajoči kategoriji pavšala; 2. vsi mlini, ki so prijavili do 12. aprila, da ustavijo obrat do 30. junija, ki pa so obratovali v dobi, kar velja novi zakon o prometu s pšenico, to je od 1. aprila; 3. vsi mlini, ki dozdej niso poslali prijave za odmero pavšala, ker se smatra, da obratujejo.

Vsa plačila mlinskega pavšala se vrše edino na poštno čekovni račun št. 56.026. Vsi navledeni mlini, ki do 16. t. m. ne plačajo mlinskega pavšala, bodo toženi in kaznovani z denarno globo od 10 do 100.000 Din, z ustavitvijo obrata in z zaporom 3 mesecev do leta dni.

KLIRINSKA POGAJANJA Z AVSTRIJO

Pogajanja o nadaljnji ureditvi plačilnega prometa z Jugoslavijo, ki se vrše na Dunaju, bodo že v par dneh zaključena, ker je prišlo do sporazuma v vseh načelnih vprašanjih. Brzkone bo sklenjena obrnitev dosedanje klirinske pogodbe, ki pa bo primerno izpopolnjena. Dosedanja klirinska pogodba se je izkazala za Jugoslavijo kot neugodna, ker je v nasprotju s prejšnjimi običaji dobivala manj blaga iz Avstrije, kar je motilo ravnovesje v trgovinski bilanci obeh držav.

NAŠA TRGOVINSKA AGENCIJA V MARSEILLEU

Z odlokom ministra za trgovino in industrijo je trgovinska agencija kraljevine Jugoslavije iz Licna premeščena v Marseille, kjer je 7. t. m. pričela svoje poslovanje.

10-LETNICA NAŠE TRGOVSKE ZBORNICE V SOLUNU

Trgovsko-industrijska zbornica kraljevine Jugoslavije v Solunu proslavi 24. aprila t. l. desetletnico svojega delovanja.

STEČAJI IN PRISILNE PORAVNAVE V MESECU FEBRUARJU.

V mesecu februarju 1932 je bilo v naši državi otvorjenih 82 konkurzov in 127 prisilnih poravnav izven konkurza. Po posameznih banovinah je bilo konkurzov in prisilnih poravnav (prva številka pomeni konkurze, druga prisilne poravnave): Vardarska 13-3, Vrbaska 1-10, Dravska 5-18, Drinska 8-12, Dunavska 9-20, Zetska 6-3, Moravska 14-1, Primorska 5-8, Savska 18-32, področje uprave mesta Beograda 3-10. — V istem mesecu prošlega leta je bilo 33 konkurzov in 50 prisilnih poravnav izven konkurza in sicer po posameznih banovinah: Vardarska 4-0, Vrbaska 0-1, Dravska 9-8, Drinska 5-6, Dunavska 7-19, Zetska 0-0, Moravska 1-0, Primorska 1-2, Savska 3-14, področje uprave mesta Beograda 3-0.

loge; dočim je bil prej točen plačnik, mora danes računati na dobrohotnost dobaviteljev, da ga čakajo tudi več časa kot je pri drugih običajno.

Ker se v načrtu novega zakona govori tudi o kupičenju blaga, na katerega pri normalnih razmerah gotovo nihče ne misli, vendar pa bi se moralo v vsakem slučaju trgovcu omogočiti, da si za prodano blago sme in mora vsak čas nabaviti isto množino blaga in sme seveda še primerno zaslužiti, in da nihče ne more siliti trgovca, da bi moral svoje zaloge izprazniti, predno nima kritja oziroma sigurnosti, da si more zopet drugo enako množino blaga rabaviti za enako vrednost denarja. Jaz mislim, da danes pač niso razmere take, da bi se komu ljubilo blago zadrževati, vendar vsled težav v deviznem prometu danes ne moremo dobiti nekaterih inozemskih predmetov, kakor riža etc. in moramo kupovati tako blago iz druge ali tretje roke po višjih cenah. V tem in takih slučajih vendar ne more biti merodajna nakupna cena, ampak dnevna ali tržna cena kot baza. In če tudi trgovec ob takih prilikah morda navidezno, to pa res le navidezno, malo več zasluži, kajti ako hoče zopet novo zalogo nabaviti in blaga sploh ne dobi, ali pa po višji ceni, se ta tudi navidezni večji dobiček razblini v prazen nič.

Mi imamo popolno zaupanje v vrednost našega denarja, vendar pa je mogoče, da se najdejo ljudje, ki hočejo naložiti svoj denar v blagu in kupujejo prekomerno. Ali bi bilo pravično siliti trgovca, da dá vsaki stranki toliko, kolikor ta zahteva in to stranki, ki morda prej nikdar tega trgovca ni obiskala in ni pri njem nikoli ničesar kupila. Tako gotovo ne bi bilo prav. Jaz mislim, da sme pač vsak s svojim gospodariti tako kakor misli da je pametno, kajti smotren trgovec bo gotovo gledal na to, da svojim stalnim in gotovo tudi novim odjemalcem postreže v vsakem oziru kar najbolje in odda blago, kolikor pač more.

To so vse stvari, ki jih regulira prosta konkurenca sama in zaradi tega je v sedanjem času gotovo nepotrebno izdajati še posebne zakone.

Vsled velike gospodarske krize se povsod vidi, da je stan proti stanu, in čim bi bil izdan tak nov zakon, bi se hotela marsikaka oseba na popolnoma nedolžnem trgovcu maščevati. Vzrokov se najde lahko ob vsaki priliki. Recimo, da trgovec ni mogel ali iz Bog ve kakih razlogov enkrat ali drugič ni hotel otvoriti kredita ali prevzeti kakega jamstva ali, da ga je, ker ni plačal, moral tožiti etc. Ali naj se ga radi tega preganja, kaznuje in javno ožigosa?

J. J.

Kovine na najgloblji točki v 100 letih

Londonska tvrdka Brandeis, Goldschmidt and Co. primerja sedanjo zlato kovinsko vrednost z najnižjimi cenami v preteklih 100 letih, v kolikor so zaznamovane, in priobčuje sledeče, v zlatih funtih:

Vrsta	Najnižja cena v zadnjih 100 letih	Leto	Sedanja cena
Standard baker	35.—	1889	23.10.—
Elektrolitni baker	38.—	1889	27.10.—
Cin	56.—	1896	83.15.—
Cink	13.5.—	1895	8.12.6
Svinec	9.—	1894	7.17.6

Torej je cin med vsemi kovinami edini, ki je svojo vrednost ne samo obdržal, temveč jo celo dvignil, za kar se ima zahvaliti podpori dotičnih vlad. Bakreni kartel postaja očitno od dneva do dneva slabjši in se dogovorjene določbe ne izpolnjujejo več natančno. Bivši člani kartela oferirajo sedaj pod oficelnimi cenami, kakor smo to že opetovano poročali. Baker je padel od leta 1889 dalje glede zlate vrednosti približno za tretjino, cin je pridobil v ceni polovico, cink je sledil bakru in svinec tudi, čeprav ne tako izrazito.

Pomudbe, poupraševanja

Išče se trgovski potnik za Ljubljano, ki bi zastopal lesno stroko, in trgovski potnik za Jugoslavijo za prodajo vina v steklenicah. Naslov v pisarni Društva trgovskih potnikov in zastopnikov v Trgovskem domu.

Izvoznikom lesa v Italijo! Tvrdka Dante Roda, Bologna, Via Rizzoli 7, želi stopiti v kupičijske zveze s tukajšnjimi izvozniki lesa in drv. Ponudbe nasloviti direktno na prej navedeno firmo. Korespondenca italijanska.

Izvoznikom v Francijo, oziroma v Pariz! Tvrdka Georges Barchasz, komisija, 49, Rue Brancion — Paris (15e), Francija, se zanima za zastopstvo vseh strok.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, sporoča, da se zanima tvrdka N. V. K. Hofmans, Amsterdam Z. P. O. B. 88, Nizozemska za zastopstvo večje firme, ki želi izvoziti semena solnčnic na Nizozemsko.

Tvrdka Carlos Bohmann, Valencia, Apartado 249, Španija, želi stopiti s tukajšnjimi uvozniki južnega sadja zlasti pomaranč v kupičijske zveze.

Spom adanski Zagrebački zbor od 23. aprila do 2. maja 1932

IX. salon avtomobilov XVII. sejem poljedelstva sejem poletnih in sportnih potrebščin

II. aukcija volne II. razstava kaktejev in cvetja turistovska razstava higijenska razstava

Od 23. IV. do 26. IV. razstava perutnine in kunccev.

Od 30. IV. do 1. V. III. razstava psov. Z v naprej nabavljeno legitimacijo Zagrebačkega zbora brezplačen povratek na železnicah v Jugoslaviji, v sosednjih državah 25 do 30% popusta, na Jadranskih parobrodih nižji razred za višji. Legitimacije se dobivajo v vseh večjih mestih ali pa se naroče pri upravi Zagrebačkoga zbora.

ANGLIJA PROTI POTOVANJU V INOZEMSTVO

Southern Railway (Južna železnica), ena največjih angleških železniških družb, je nalepila te dni po kolodvorih itd. lepake, v katerih priporoča glede na zboljšanje finančnega položaja potovanja v inozemstvo. Angleški zakladni urad je pa zahteval, naj se ta plakat odstrani, ker smatra propagando za potovanja v inozemstvo še zmeraj za nepatriotično in gospodarstvu škodljivo. Družba se je zahtevi takoj vdala, obžaluje pa težke zgube, ki jih vsled tega utrpi; promet na evropski kontinent n. pr. je padel letos za 80 odstotkov.

Po svetu

Gesfürel, največja nemška električna družba, razdeljuje 4-odstotno dividendo proti 9 odstotkom v preteklem letu.

Rio Tinto, znana bakrena družba ne bo izplačala letos nobene dividende; lani 20 odstotkov. Poročilo o bodočnosti je pesimistično.

Mednarodni kartel cevi je bil na konferenci v Bruslju podaljšan do leta 1935. Kvote Angležev in Amerikancev so bile le nebitveno spremenjene.

Uvozne carine v Japonski hoče po poročilu iz Tokia vlada zvišati za 50 odstotkov.

Domačo produkcijo jajec v Avstriji hočejo zaščititi s tem, da bodo morala jajca iz inozemstva biti žigosana.

Cena srebra je pričela na trgih v Londonu in Newyorku v zadnjem času zopet padati.

Konkurzov v Avstriji je bilo otvorenih v aprilu 95, poravnalnih postopanj 530.

Alpine Montan je v jeklnah v Donavitu zopet pričela z delom in je nastavila 1400 delavcev.

Število članov borze v Budimpešti je padlo od konjunkturnega leta 1924 do danes za 60 odstotkov; taktat jih je bilo 5 tisoč, sedaj jih je samo še dva tisoč.

Brezposelnih v Češkoslovaški so našeli na koncu marca 635.000; lani ob tem času jih je bilo 340.000, pred dvema letoma 88.000.

Jeklarne v USA so zaposlene samo z 22 odstotki svoje kapacitete. Lani je delalo v marcu 116 plavžev, letos samo še 60.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je bil 7. t. m. v znesku 6381 milijonov Kč krit s 33.7 odstotki.

Znižanje nemške obrestne mere od 6 na 5 in pol odstotka označa dr. Luther kot ono olajšavo za gospodarstvo, ki je glede na sedanji splošni položaj mogoča.

Alpine Montan sporoča iz dosedanjih bilančnih zaključkov, da bodo dohodki in izdatki preteklega leta približno enaki in da se leto najbrž ne bo končalo z zgubo, kot so se doslej bali.

Glede uvoza krompirja v Jugoslavijo je označil poljedelski minister sledeče dežele kot proste krompirjevih boleznih: Italija, Ogrska, Avstrija, Bolgarija, Grčija, Turčija, Albanija.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu poroča, da se glasi njegov brzajovni naslov: Izvozni institut Beograd; telefonski številki sta 23.310 in 26.394, predstojnik ima pa številko 23.321.

Konkurzov v Jugoslaviji je bilo v marcu 78 (v lanskem marcu 44), poravnalnih postopanj 132 (68).

Zaposlenost češkoslovaške steklene industrije se je vsled rastočih eksportnih težkoč tako poslabšala, da delajo rafinerije samo še z 20 odstotki kapacitete, tovarne stekla pa s 30 odstotki.

Les kot valuto predlaga za gotove slučaje dunajski »Internationaler Holzmarkt«. Namen in učinek bi bila razbremenitev devizne politike Narodne banke in znatno poživljenje avstrijskega gozdnega in lesnega gospodarstva.

Nova carinska politika v Angliji je imela posledico, da je bilo obnovljenih nad 40 tovarn za izdelovanje raznega oblačilnega, elektrotehničnega in drugega blaga. Uvoz v marcu kot prvem mesecu te politike je padel na 61 mil. funtov od 70 mil. v februarju (zlasti uvoz fabrikatov), izvoz je narasel za 1.2 na 31.2 mil. funtov.

Varčevalni program Turčije predvideva med drugim opustitev zastopstev v Varšavi, Madridu, Rio de Janeiro in Kabulu (Afganistan).

Carinski odbor v Angliji bo predlagal nove uvozne carine in sicer pri fabrikatih vobče 30 odstotkov vrednosti, pri polfabrikatih 20 odstotkov.

Podjetje škoda je odpustilo zopet 4500 delavcev. Uradnikom je bilo pa rečeno, da jih bodo 1000 odpustili ali pa poslali vse uradnike menjaje po en mesec na brezplačen dopust.

Gerson, veliko berlinsko trgovsko podjetje, je proglasilo insolventnost. Pasiva znašajo okoli 8 milijonov mark. Polom podjetja, ki je bilo ustanovljeno leta 1836, je vzbudil v Berlinu naravnost žalost.

Delo na domu svetla točka v krizi. Oporzamo na ponudbo v ineratnem delu današnje lista firme Domača pletarska industrija Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2. Pletilni stroj »Regentin« daje delavoljnim možnost zaslužka. Na željo pošlje firma natančne prospekte.

Žalostna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico za čas od 1. aprila do 10. aprila 1932.

A. OTVORJENI KONKURZI.*

Dravska banovina: Antičević Marija, prej Logatec, zdaj vinotoč, Ljubljana; Čepin Karol in Vika, trgovina, Jesenice; Klaužer Alojz, kavarna in restavracija, Rogaška Slatina; Sifer Franc, čevljar, Škofja Loka.

Savska banovina: Jeras Hubert, trg., Crikvenica; Kleiner V., American Heating, Zagreb; Kranj Josip, Varaždin; Lisak Tomo, Sesvete.

Primorska banovina: Jeličić Ivana, Mate, Drniš; Peran Ivan pok. Srečka, Kaštel Stari.

Zetska banovina: Vitković Branko, Kos. Mitrovica.

Dunavska banovina: Bihorac Nazif, Novi Sad; Hartman Baltazar, Kničanin; »Jedinstvo«, štamparija i litografija, Pavle Plajc, Vel. Bečkerek; Mitrović Slavko, Jarkovac; Pantelić Siniša, Kragujevac; Rajković Draguša, Vel. Gradište; Torontalska agrarna banka d. d., Vel. Bečkerek.

Moravska banovina: Čirić Dragoslav, Piro; Čirić Krasa ud. Nikole, Piro; Džadžić Jordan, Piro; Kostić Svetozar, Piro.

Vardarska banovina: Gavrilović Rafael, Tetovo; Gjorgević Tasa i sin, Gnjilane; Kusakić Jovan R., Kočane; Manasijević Nikola, Vranje; Paralović Tale, Bitolj; Ristić N. Gjorgje, Leskovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ačimović Lj. Milica, Beograd; Novaković Gavril, Beograd; Stefanović Aleks. i Sava Vujošević, Beograd.

B. RAŽGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA.

Dravska banovina: Bonča Ivan, Vižmarje št. 48; Gomboc Stefan, krojač, Maribor; Orel Hubert, trg., Šoštanj; Pemič Anton, trg., Slov. Bistrica; Premelj Ivan, trg., Zagorje ob Savi; Rotar Martin, trg., Trbovlje (Loke); Zupančič Anton, mizar, Celje.

Savska banovina: Aranjoš Stjepka, gradveno poduzeće, Zagreb; Babič P., Jablanca; Berger Josip, Gjurgjevac; Bienenfeld Robert, Sl. Požega; Drušković Franjo, Sisak; Grabar Rudolf, Cakovec; Jungwirtha M., Zagreb; Knaker Ignac, Zagreb; Narodna industrija drva Gorskog Kotara d. d., Zagreb; Neralić Tomo, Slunj; Tarandek Josip, Gola; Veber ud. Maria, Dalj; Vugec Jure, Pušća.

Vrbaska banovina: Casal Salih, Glamoc.

Primorska banovina: Mezić A. Šukrij, Mostar; Milavić Sabita umrl, Aslanage, Mostar; Prušcanović Sadžija, Travnik.

Dravska banovina: Čirić Aleksej, Valjevo; Levi J. Albert i David Romano, Sarajevo; Sua Salom, Zenica.

Zetska banovina: Galijatović Hifzija, Trebinje.

Dunavska banovina: Bogdan Sandor, Bački Petrovo Selo; Brust Gašpar, Stari Vrbas; Grigorijević Sima i žena Cvejić Darica, Despot. Sv. Ivan; Konjović Dimitrije, »Ikarus« d. d., Novi Sad; Kunc Frie-

drih, Stari Vrbas; Pavelka Stefan, Bački Petrovac; Stojšin Julka, Stari Bečej; Stib Adam, Sombor; Tirnanić Milan, Smederevo; Weidinger Š. i. s. i Weidinger Mirko, Sombor; Weiss Aleksander, Subotica; Zbonarek Josip, Draškovac; Ziegler Franjo, Banatski Karlovac, Živkov Andričin-Ljubni Živko, St. Bečej.

Vardarska banovina: Bogdanović Vasilij, Bukovo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Devald Marija, Zemun; Devald Nikola, Zemun; Fodor Josip, Pančevo; Koen Nahman, Beograd; Obadal Josef, Beograd; Živković J. Božidar, Beograd.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI.**

Dravska banovina: Blatnik Vinko (zapuščina), Ješenci pri Mariboru; Kralj Oton, Ljubljana, Rožna dolina; Lavtar Franc, trg., Ljubljana, Sv. Petra cesta; Laure Martin, Konjice; Schara Arnold, trg., Razvanje; Zabukovec Viljem, mizar, Lož.

Savska banovina: Kalaminec Ivko, Zagreb; Maslić Josip i Katica, Zagreb; Petrović Staniša, Bruvno.

Dravska banovina: Derišević Usa, Dozina; Dukić Radivoj, Šabac; Kobić Muhammed, Sarajevo.

Moravska banovina: Nikolić J. Mihajlo, Lapovo.

Dunavska banovina: Prokić S. Milan, Arandjelovac; Popović Radoje, Kruševac.

Vardarska banovina: Biljal Hadži Salih, Ohrid; Gligorijević-Crvenminević Dimitrije, Strumica; Koen B. Ruso, Bitolj; Zulfijević Hafis Gafur, Gostivar.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE.

Dravska banovina: Berna Emerik, trg., Celje; Gomboc Ivan, trg., Maribor; Juhart Mihael, Meža; Preac Jakob, Maribor; Tretjak Franc in Marija, Slovenjgradec.

Savska banovina: Hofman S. - Fuchs, Zagreb; Lukiniv Vid Vladimir, Jalžabet; Pollak Šandor i dr., Zagreb; Rotter F. R., Osijek; Sojat Tomo, Krapina; »Ultra«, Zagreb.

Dravska banovina: Trgovačka i kreditna banka d. d., Sarajevo.

Dunavska banovina: Bleich Filip, Silbaš.

Vardarska banovina: Bancević Stevan, Prizren; Gjorgjević Tasa i sin, Gnjilane; Kinović Panca Hrista Hadži, J. Vinica; Pavlović i Marjanović, Leskovac.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajnistvu.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajnistvu.

Že v 24 urah barva, plesira in ke-mično sna²¹ obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Iz širše seje gremija trgovcev v Ljubljani

V četrtek 14. t. m. se je vršila širša seja gremija trgovcev ob polnoštevni udeležbi, kateri je predsedoval predsednik in veletržec g. Ivan Gregorc. Pred prehodom na dnevni red, se je predsednik v toplih besedah spomnil zaslužnega člana gremija blagopokojnega g. Ivana Jelačina st., katerega spomin so navzoči počastili s trikratnim slava!

Overovateljem zapisnika je predsednik imenoval g. Sossa in Medena. V svojem obširnem poročilu je g. predsednik Gregorc ugotovil, da preživlja ljubljansko trgovstvo v zadnjem času zelo težke čase; opaziti je padanje kupne moči in da promet v trgovinah zaostaja. Na drugi strani pa se ugotavlja, da je zavladala v denarnih zavodih glede podeljevanja kreditov opreznost, kar zopet onemogoča ugoden razvoj kupčije. Na vse te momente je vplivalo zlasti znižanje osebnih prejemkov državnim uslužbencem, favoriziranje zaščitnih zakonov za izboljšanje položaja našega kmeta, stroga omejitev deviznega prometa itd. Poročilo g. načelnika je vsebovalo tudi vprašanje državnih banovinskih in občinskih proračunov, zakon o pobijanju draginje, ki bo povzročil trgovcem ne-prijetne prilike in bo gremij podvzel vse potrebne korake pri merodajnih činiteljih, da se ne bo postopalo proti trgovcem tako, kakor se je postopalo ob uveljavljanju starega zakona iz leta 1921, ki je ljubljanskim trgovcem še v žalostnem spominu. Načelstvo samo je takoj, čim je zaznalo za osnutek tega zakona, odločno protestiralo proti posameznim določilom, žal so ostali vsi protesti gospodarskih organizacij brezuspešni in bo zakon najbrže uveljavljen v celoti, kakor je bil predložen. Gremij sam bo posvetil vso pozornost odboru za določevanje cen. Razpravljalo se je tudi mnogo o zakonu za zaščito kmeta. — Eksperimenti v izdaji zasilnih zakonov za obvladanje težkega gospodarskega položaja, v katerem se nahaja naš kmečki življenjski, so prisilili naše gospodarske organizacije, da so proti predlogu tega zakona povzdignile svoj glas in opozorile odločujoče činitelje, da pomenja 6 mesečni moratorij

kmetovih dolgov upropaščenje trgovine. — Za trgovce, zlasti podeželske bo nastal vsled tega nevdržan položaj in bodo posledice vsled tega nedogledne.

O novem trošarinskem zakonu je poročal g. načelnik, da se je udeležil ankete pri Zbornici za TOI in tudi deputacije, ki je intervenirala pri narodnih poslancih in ministru Puclju za omiljenje trdot novega trošarinskega zakona, ki posebno obremenjuje malega trgovca. Posetil je tudi posamezne člane senata ter jih prosil, da se zavzamejo za upravičene težnje trgovca. V tej stvari je tudi načelnik sekcije trgovcev s špecerijskim blagom g. Verbič podvzel potrebne korake pri g. senatorjih in kakor smo obveščeni, so intervencije imele delni uspeh v toliko, da bodo trgovci s špecerijskim blagom plačevali za točenje alkoholnih pijač le 4.000 Din mesto prvotno določenih 6.000 Din (šeststotilo).

Z zadovoljstvom se je ugotovilo sporočilo, da je prvotna namera ukinjenje poslovanja davčnih odborov preklicana in bodo davčni odbori poslovali tako kakor v prejšnjih letih. Nadalje se je odbor pečal tudi z vprašanjem ukinitve davčnih potrdil in bo gremij v tem oziru storil primerne korake pri Zbornici za TOI.

Odbor se je podrobno pečal tudi z vprašanjem gospodarskega sveta in ugotovil, da bi baš sedaj gospodarski svet bil najbolj potreben, ko se razpravljajo zakoni, ki globoko segajo v interese našega gospodarstva. Zato bo gremij zaprosil Zbornico za TOI, da skuša zainteresirati merodajne činitelje, da se čimprej oživotvori delovanje gospodarskega sveta.

Obširno je odbor razpravljal o vprašanju krošnjarenja v Ljubljani ter izrekel toplo zahvalo pomočniku ministra trgovine in industrije g. Ivanu Mohoriču za njegov vesten trud in poštvalnost, s katerim hoče omejiti krošnjarenje s posebnimi določili pravilnika k obrtnemu redu, ki jih pričakujemo v najkrajšem času.

Končno je odbor razpravljal še o interesnih gremijalnih zadevah ter sklenil, da se vrši občni zbor 2. maja t. l., na kar je g. predsednik Gregorc zaključil sejo.

Naše izseljeniško gibanje v letu 1931.

Pred kratkim je Izseljeniški komisariat v Zagrebu dovršil statistiko o našem izseljeniškem gibanju v preteklem letu. Če številk primerjamo z onimi prejšnjih let, tedaj dobimo sledeče številke, ki nam kažejo jasno sliko o številu vseh onih, ki so se izselili ali zopet vrnili iz prekomorskih krajev:

Leto	Izselilo	Vrnilo	Odhod oz. prihod
1919/20	6.279	26.304	+20.025
1921	12.965	8.275	- 4.690
1922	6.086	6.588	+ 502
1923	11.473	1.918	- 9.492
1924	19.575	5.244	-14.416
1925	17.643	5.692	-11.952
1926	18.230	5.554	-12.676
1927	21.976	5.753	-16.223
1928	21.789	5.827	-15.962
1929	18.189	5.992	-12.197
1930	13.560	7.607	- 5.953
1931	4.560	8.089	+ 3.281
Skupaj	172.573	92.905	-79.668

Iz teh podatkov je razvidno, da je znašalo največje število izseljencev v letu 1927 ter da je to leto znašala pasivnost naše izseljeniške bilance za preko 16.000 ljudi. Od tega leta dalje pa izseljevanje v prekomorske kraje stalno pojenjuje ter je lansko leto število onih, ki so se vrnili že prekašalo število izseljencev za celih 3281 ljudi.

Padec števila izseljencev v preteklem letu je znašal v primeri z onim v l. 1930 za celih 65%. Lansko leto je bilo obenem število naših izseljencev v prekomorske kraje najnižje izmed vseh let obstoja Jugoslavije.

Na drugi strani pa nam številke kažejo, da se število onih, ki se vračajo domov stalno veča in ker se število izseljencev vedno manjša, zato lahko upravičeno pričakujemo, da bo izseljevanje tekom prihodnjih let popolnoma prenehalo.

To je vsekakor razveseljivo dejstvo, zlasti če pomislimo, da je Jugoslavija izgubila tekom svojega obstoja skoro 80.000 najboljših moči. Na drugi strani pa moramo pomisliti, da se večina izseljencev rekrutira iz pasivnih pokrajin naše države ter da so bili takorekoč prisiljeni iskati ter da so bili takorekoč prisiljeni iskati si svoj kruh v tujini. Obstojča gospodarska kriza pa je skoro vse države prisilila,

da so priseljevanje omejile in celo popolnoma prepovedale. S tem je pa nastalo za našo državo pereče vprašanje, kje dati vsem onim, ki so bili navezani na zaslužek zunaj naših mej, potrebni vsakdanji kruh. »Jugoslovanski Lloyd« pri tem zatrjuje, da bi sistematska izvedba notranje kolonizacije ter kasnejša — ko bi minila sedanja depresija — industrializacija države po odrejenem načrtu, mogli mnogo pripomoči k ugodni rešitvi tega vprašanja.

Zanimive so nadaljnje številke, ki ugotavljajo, da je preko polovica vseh izseljencev šlo v svet brez vsake imovine s plačano vožnjo s strani sorodnikov. Skoro nič boljši ni materialni položaj onih, ki so se vrnili, kajti izmed 8089 teh jih je plačalo polno vožnjo le 4416, dočim jih je bilo 3091 repatriiranih in 600 celo deportirano. Število repatriiranih pa bi bilo gotovo večje, če bi bila za to na razpolago dovoljna sredstva.

Tudi statistični podatki izseljevanja v evropske države nam kažejo, da je celokupno število izseljencev padlo za preko polovico; medtem namreč, ko je število teh doseglo leta 1930 višek 25.409 ljudi, je lansko leto padlo na 10.560 ljudi, ter se jih je v istem letu vrnilo skoro enako število (1046). Glavni kontingent absorbira tu še vedno Francija (4722), sledijo ji Nemčija (1482), Rumunija (991) in nato Turška in Belgija (877 oz. 49). Prvo mesto v kontinentalnem izseljevanju zavzema Dravska banovina z 38% ter so to večji del sezonski delavci iz Prekmurja.

Ljubljanska borza

Tečaj 15. aprila 1932.	ovpraševanje in	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2286.92	2298.8
Berlin 100 M	1338.37	1349.17
Bruselj 100 belg	789.58	793.49
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curib 100 fr.	1097.35	1102.85
London 1 funt	212.28	213.88
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5617.—	5645.26
Pariz 100 fr.	222.56	223.68
Praga 100 kron	66.89	167.75
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	89.22	91.62

Dobava-prodaja

Dobava žarnic. Občina beograjska razpisuje za dan 22. aprila t. l. ofertno licitacijo glede dobave 280.000 komadov žarnic različne jakosti. Pogoji so na vpogled pri ekonomatu beograjske občine in čim do- sjeje tudi pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije držav- nih železnic v Ljubljani sprejema do 22. aprila t. l. ponudbe glede dobave železa, pločevine in mostovnih zakovic. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 21. aprila t. l. ponudbe glede dobave 400 kg pisanih cunj in 250 m² stekla. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 25. aprila t. l. ponudbe glede dobave pločevine, zakovic, okenskega železa in zati- kačev ter glede dobave 60 komadov boro- vih drogov; do 2. maja t. l. pa glede doba- ve pribora k varilnemu aparatu. — Direk- cija državnega rudnika Banja Luka spreje- ma do 28. aprila t. l. ponudbe glede doba- ve vodovodnih pip. — Dne 4. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice (eko- nomski oddelek) v Beogradu ofertna lici- tacija glede dobave 350 ton bencina, dne 10. maja t. l. pa pri Direkciji državnih že- leznic v Zagrebu glede dobave 1000 m že- leznih cevi. (Predmetni oglasi z natančnej- šimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 21. aprila t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg bencina. — Direk- cija državnega rudnika Kakanj sprejema do 21. aprila t. l. ponudbe glede dobave 50 kg kleja, 300 kg gline, 100 kg sadre, 100 kg cinkovega belila, 10 kg emallaka, 5000 kg žebjev za tračnice, 175 plošč pločevine in 16 komadov žag za gater. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 25. aprila t. l. ponudbe glede dobave 6 komadov vzmeti, 10 komadov plošč valja- nega železa, 200 m nosilcev; do 3. maja t. l. pa glede dobave manesmanovih cevi. — Direkcija državnega rudnika Banja Lu- ka sprejema do 28. aprila t. l. ponudbe gle- de dobave rešet za separacijo, 100 kg belih krp ter glede dobave 40 plošč železne pločevine. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljub- ljani interesentom na vpogled.) — Dne 28. aprila t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu lici- tacija glede dobave 15.000 komadov let- nih maj. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri komandi.)

Prodaja lesa. Dne 17. maja t. l. se bo vr- šila pri Direkciji šum v Ljubljani licitacija glede prodaje lesa.

Prodaja lesa in drv. Dne 18. maja t. l. se bo vršila pri Direkciji šum v Ljubljani lici- tacija glede prodaje lesa in drv. (Oglasi in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

MEDNARODNI KOVINSKI TRG

Kovinski trgi so bili v mesecu marcu še nadalje v znamenju popolne stagnacije. Ni bilo od nikoder nobene pobude. K mrtvilu je pripomogla tudi Kreugerjeva kriza in pojemajoča poraba v nekaterih deželah, tako v Franciji in Angliji. Značilne za pravi položaj na kovinskih trgih so zgube vodilnih koncernov v vseh deže- lah, izražene v njih zaključkih. Medna- rodna kartelna politika zadnjih let se ni obnesla; z nezadostno omejitvijo produk- cije je hotela obdržati cene na nenavadno visokem nivoju. Zato je razpadel svinčni kartel in bo razpadel najbrž tudi kartel cinka, dočim je bil bakreni kartel rešen prav v zadnjem trenutku. Zboljšanje sta- tističnega položaja se doslej ne opaža še na nobenem trgu, ker kljub vsem zaved- nim sklepom ravnovesje med produkcijo in konsumom še ni vpostavljeno. Tu po- damo seznam v funtih in šilingih za tono:

Leto	Baker	Cin	Svinec	Cink
1913	68.5	201.13	18.6	22.14
Konec dec. 1930	46.9	116.11	15.0	13.15
Konec sept. 1931	33.7	122.18	14.3	12.17
Konec dec. 1931	38.3	141.3	15.7	14.6
Konec jan. 1932	37.6	137.16	14.7	13.16
Konec febr. 1932	32.6	137.16	12.8	13.1
Sreda marca 1932	33.6	128.2	12.6	12.10
Konec marca 1932	30.17	114.2	11.2	11.5

Kakor vidimo je najbolj padel baker, ki je notiral v letošnjem marcu za 35 odstotkov pod notacijo od konca leta 1930. Cin je močno kolebal; bil je že zelo vi- soko, pa je zopet padel. Precej je padel tudi svinec, in padel je tudi cink, čeprav ne v tako veliki izmeri.

Izbrisala se je nastopna firma:

Sedež: Maribor.
Besedilo: »Papiršef«, družba z omejeno zavezo v likvidaciji.

Zbog končane likvidacije.
Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 24. marca 1932.
Firm. 208/32 — Reg C H 62/7.

Sedež: Baltič Franjo.
Obratni predmet: Izdelovanje kozmetič- nih sredstev in kemično tehničnih produk- tov.

Imetnik: Baltič Franjo v Ljubljani, Mir- je št. 27.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 27. februarja 1932.
Firm. 1055/31. — Rg A VII 91/1.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: »Sava film« Metod Badiura.
Obratni predmet: Izdelovanje in razpe- čavanje filmov pod naslovom »Sava film«.
Imetnik: Badiura Metod, Ljubljana, Mir- je 1.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 27. februarja 1932.
Firm. 198/32. — Rg A VII 92/1.

Sedež: Trbovlje.
Besedilo: Miloš Rozin in drug, klepar- stvo, slikarstvo in pleskarstvo k. d. v Tr- bovljah.
Obratni predmet: izvrševanje kleparske, slikarske in plesarske obrti.

Družbina oblika: komanditna družba, osebno zavezan družabnik Rozin Miloš, kleparski mojster in podjetnik v Trbov- ljah. Za namestovanje upravičen je dru- žabnik Rozin Miloš sam.

Podpis firme: Pod podpisano, natisnje- no ali s stampiljko odtisnjeno besedilo fir- me pristavi svoj podpis Rozin Miloš sam.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, dne 23. marca 1932.
Firm. 99/32. — Rg A III. 143/2.

Vpisale so se izpremembe in dodatki:

Sedež: Bobovk pri Kranju.
Besedilo: Zabret in sinova, družba z o. z. Izbršile se poslovodja Zabret Ivan ml.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 27. februarja 1932.
Firm. 200. — Rg C III 146/4.

Sedež: Kranj.
Besedilo: Logar & Kalan.
Prokura je podeljena Ivi Logarjevi, hčeri trgovke v Kranju.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. februarja 1932.
Firm. 136. — Rg A I 34/5.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Ing. Guzelj.
Samostojna prokura je podeljena Rupe- na Ivanu, uradniku pri tvrdki, Ljubljana VII., Jernejeva cesta 8.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. marca 1932.
Firm. 215. — Rg A VI 188/2.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: »Moles, trgovska industrijska družba z o. z.«

Obratni predmet: Izdelava, nakup, pro- daja in trgovanje z gradbenim in tehnič- nim materialom vsake vrste ter izvrševanje vsakovrstnih v to stroko spadajočih del. Polaganje vsakovrstnega tlaka in obklada- nje sten, nadalje eksploatacija kamenolo- mov. Prevzemanje in udeležba na enakih podjetjih.

Družbena pogodba z dne 19. februarja 1932.

Družba je ustanovljena za nedoločeno dobo.

Visokost glavnice: Din 20.000.
Na to vplačani zneski v gotovini: Din 20.000.—

Poslovodje: Jelka Stare, roj. Naglas, Špe- la Pirkmajer, roj. Bretl, obe v Ljubljani, Novi trg št. 6.

Za namestovanje upravičen: Poslovodki- nji zastopata družbo in podpisujeta nje fir- mo vsako zase samostojno. —

Za celokupno podjetje postavljeni proku- rist podpisuje firmo na enak način samo- stojno.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 27. februarja 1932.
Firm 194/32. — Rg C V 53/1.

Dr. Viktor Murnik:

Narodno gospodarstvo in Sokolstvo

(Nadaljevanje)

Življenska sila velikega genija pa more biti tako krepka, da dolgo uspešno kljubuje bolezenski kali, da se ne razvije in da ostane neškodljiva. To vidimo pri Napoleonu. Izredno zdrava in krepka mati mu je dala izredno življensko moč, oče pa kal boleznim. Bolezen pa se je začela razvijati šele, ko je bil Napoleon ujetnik na Sv. Heleni, nezdravem otoku, in se, prej vaje mnogega in močnega gibanja, tam ni mogel dosti gibati.

Z izredno življensko silo, ki se pri nekaterih velikih genijih kaže tudi v kvantitativno veliki telesni moči in spretnosti (Platon, Leonardo da Vinci, Alberti in dr.), pa bo tudi v zvezi izredna energija genijev. Francoski učenjak Buffon je celo rekel, da genij »ni nič drugega, kakor velika sposobnost za potrpežljivost«, seve ne pasivno potrpežljivost. Pa menda ne bo samo to. Tiči seve tudi v posebnosti duha, kakor tiči v posebnosti življenske moči: oboje je nekaj skrivnostnega. In kakor bi tudi nekaj skrivnostnega gnalo genija k vedno novemu delu, k vedno novim naporom. »Nočem obtoževati poteka mojega življenja,« je 75 letni Goethe rekel Eckermannu (I., 83). »Toda prav za prav ni bilo drugega kakor trud in delo, in smem pač reči, da sem v svojih 75 letih imel komaj štiri tedne pravega ugodja. Bilo je večno valenje kamena, ki je vedno iznova hotel biti dvignjen.«

Žilava življenska moč pa omogočuje tudi veliki napor in veliko vztrajnost pri delu. Velikemu porabljanju življenske moči pri ustvarjanju genijalnih del pa je morda pripisovati, da je ne ostane tako rekoč v genijalni meri za potomce. (Seve pa sloni genijalnost, kakor rečeno, tudi na posebnosti duha, ki se zdi, da ji je vir še bolj skrivnosten, kakor drugi činitelj: posebna življenska sila.) Genijalnost se ne podeduje. Izjema je bil morda Aleksander Veliki, čigar oče, telesnim vajam jako

vdani (saj je bil zmagovalac v olimpijskih tekmah) in zbog vojn mnogo se gibajoči Filip II., je bil tudi »velik«.

Goethe, ki se je često razgovarjal z Eckermannom o genijalnih močeh, je rekel, da ima telo največji vpliv na genijalno produktivnost. In on, sam velik genij, je pač mogel to najbolje vedeti. »Bil je sicer čas, ko so si na Nemškem genija mislili majhnega, slabotnega, da, celo grbastega; toda jaz čislam genija, ki ima pravo telo« (Eckermann, III., 162). Silno je občudoval Napoleonovo telo »iz granita«. O Shakespearu je rekel, da ima, ko ga bere, »vtisk duhovno in telesno skozi in skozi in vedno zdravega krepkega človeka«. Od Goethejeve potemtakem večja življenska moč Shakespearea bo prejkone vzrok, da je bila ob sicer veliki genijalnosti Goetheja tvorna fantazija Shakespearea večja. »Shakespeare,« pravi Goethe sam (Eckermann, I., 170), »nam v srebrnih posodah daje zlata jabolka. Mi pa s proučevanjem njegovih dram dobimo pač srebrno posodo, toda imamo samo krompir, da ga damo vanjo«. Vsaj glede sebe je Goethe pač sodil preskromno.

25. Ali bi bilo mogoče narodu »povečniti« kulturno življenje?

Vsiljuje se nam vprašanje, ali ne bi bilo mogoče kulturnemu narodu »perpetuirati« življenja, tako mu ga »povečniti«, da mu kot kulturnemu trajajoče nedogledno dolgo dobo, kakor »nikdar se starajočemu« torej »večno mlademu« človeštvu sploh.

Ako bi bilo to sploh mogoče, bi bilo mogoče le z neprestanimi sistematičnimi telesnimi vajami, čim krepkejšimi in čim največ v prosti prirodi. Toda očitno zadostna mera telesnih vaj v kulturnem življenju ni mogoča: zadostna, potrebna za to, da se vzdržujeta duh in telo v ravnotežju, se duh ne »redi« vedno bolj na rovaš življenske sile in se ta ne »suši« vedno bolj, dokler se ne izsuši popolnoma.

Geniji, poglaviti tvorci kulture, pri svoji duhovni produkciji izrabijo ali morda bolje: utrudijo

svojo življensko moč tako zelo, da so navadno ali brez potomcev ali pa so njih potomci slabotnejši od njih, če ne čisto oslabei. Tako bi bilo razumljivo, kar pravi filozof H. Swoboda: da se »življenska moč v zadnjih članih kakšnega rodu produhovni v genijalnost, s čimer ugasne«. Tudi od »povprečnikov« pa kultura s svojimi napredki zahteva vedno več duhovnega dela. Zbog tega se tudi njim življenska moč utruja, pa od roda do roda slabša. Pridobivanje sredstev za življenje ob napredkih kulture vedno manj sili k telesnemu gibanju. Razen tega je dosti »kulturnih pridobitev« takih, ki sicer ljudem življenje delajo udobnejše, »zanimivejše«, polno prej neznanih užtkov, pa jih mehkužijo. Mnogim pa tudi izdelovanje teh »pridobitev« kvari telo, slabša zdravje in tanjša življenska moč. Tudi z najizdatnejšo izmero telesnih vaj se ne bi mogli docela preprečiti škodljivi vplivi vedno bolj napredujoče kulture, ne z njo vzdrževati ona res docela »polna« življenska moč, ki bi je bilo treba za »povečnjenje« življenja naroda v kulturi. Kultura bi naposled le prešla v civilizacijo z vsemi njenimi posledicami. Pač pa je seve s čim izdatnejšimi telesnimi vajami vsega naroda mogoče, čim bolj podaljšati kulturno življenje naroda.

S »povečnjenjem« kulturnega življenja torej ne gre, kakor nam kaže tudi zgodovina. Pa mora že tako biti. Vse na tem svetu ima svoje dobre in slabe strani in človeku, celo pa ne vsakemu, ni mogoče stvari obračati vedno tako, da so slabe strani docela spodaj. Tudi primitivno prirodno življenje »pranarodov« ima svoje slabe strani vkljub »večni« mladosti. In kulturno življenje ima vkljub svoji minljivosti morda več dobrih strani, nego primitivno. Očitno pa ni mogoče dobrih strani obeh združiti, da bi se kulturno življenje s tem »perpetuiralo«. Narod svojo kulturo naposled plača s svojim življenjem.

(Dalje prihodnjic.)

³⁵ V knjigi »Das Siebenjahr« (»Sedemletje«), 1917. Knjiga mi ni na razpolago in ne vem, kako to utemeljuje; navajam po članku »Genie« v Eislerjevem slovníku filozofskih pojmov (»Wörterbuch der philosophischen Begriffe«).

Smotreni trgovci in industriji citajo vse dobavne razpise, ki jih redno prinaša naš list. Dobav potom javnih licitacij se more udeležiti vsak trgovec in vsak producent! Citajte in ne opuščajte ugodnih poslovnih prilik, ki Vam jih nudijo udeležbe na javnih licitacijah!

Razno

General Motors Corporation. Prodaja tega avtomobilnega velekoncerna, ki je padla od leta 1929 do leta 1930 za 34,6 odstotkov — od 1504 na 983 mil. dol. —, je v preteklem letu sicer zopet padla, a ne tako zelo, kakor bi bilo spričo težke gospodarske krize pričakovati. Znašala je lani 809 milijonov dolarjev, to je 174 mil. dol. ali 17,7% manj kot leta 1930. Na eksport je prišlo lani 111 mil. dol. ali 13,7% skupne prodaje proti 155 mil. dol. ali 15,8% v letu 1930. Delež inozemske prodaje se je torej precej zmanjšal, v nasprotju na primer z razvojnimi tendencami nemške industrije. Drugod smo poročali, da so pokupili G. M. tudi še ostalih 200 odstotkov nemškega avtomobilnega podjetja A. Opel

in da je to podjetje sedaj popolnoma v njih rokah. Predlanskim je znašala udeležba G. M. na družbi Opel 25,9 mil. dol., lani pa 34,7 milijonov.

Za Irak Petroleum Co so bila oddana te dni naročila za cevi; največjo dobavo v znesku 50 odstotkov so dobili Francozi, 34 odstotkov je pripadlo Amerikancem, 16 odstotkov pa Nemcem in Angležem. Od manjših naročil so dobili polovico Amerikanci, četrtino Francozi, po osmino pa Angleži in Nemci.

Na mednarodnem trgu svinca se je po dolgotrajnih pogajanjih med Nemci, Belgijci, Angleži, Francozi in Holanci dosegel sporazum glede cen za svinčne cevi in pločevine.

Perzija je razveljavila svojo devizno naredbo od 25. februarja 1930, kar je v sedanjem času deviznotehniških ovir izvoza vsekakor razveseljivo znamenje. Da bi bilo le več takih znakov!

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Tržna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 11 konjev, 10 bikov, 129 volov, 274 krav in 11 telet, skupaj 435 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 12. aprila 1932 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3,75 do Din 4,50, poldebili voli 2,50 do 3,50, plemenski voli 2,50 do 3, bikji za klanje 2 do 2,50, klavne krave debele 2,75 do 4, krave za klobasarje 1,25 do 1,75, mlada živina 2,25 do 4,50, teleta 5 do 6. Prodanih je bilo 213 komadov. Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 10 do 12, II. vrste 6 do 8, meso od bikov, krav in telet 4 do 6, teletje meso I. vrste 10 do 12, II. vrste 6 do 8, svinjsko meso sveže 8 do 16.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Priporočamo Vam

PUCH-KOLESA

ki so vedno na prvem mestu! Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri tvrdki

IGN. VOK

LJUBLJANA : KRANJ : NOVO MESTO

Nov poklic

za dame in gospode z vpeljavo strojnega plestarstva v hiši. Zajemljen zaslužek ca. 1500 Din mesečno, ker prevzamemo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za pletenje in dostavimo v izdelavo prejo. Pišite še danes po brezplačne prospekte na Domača Pletarska industrija, št. 65, Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 6.

KUVERTA "M" LJUBLJANA

Mariborska 2 Volarski pot 1

TVORNICI KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Oglašajte v »Trgovskem listu«!

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave. Točna postrežba.

Ljubljana Dunajska cesta 33 Ustanovljeno leta 1840

Zaloga spirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode. Ceniki na razpolago.

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno, postrežba točna

TELEFON 34-76

SLOVENIA TRANSPORT

Zelezniško-carinsko, špedicijsko in transportno podjetje

Spedicija Ocarinjenje Tarifni biro

Ljubljana, Miklošičeva 21

MEDNARODNI TRANSPORTI PREVOZI — PRESELITVE

Telefon 27-18